

Вплив інформації на глобалізаційні перетворення в цифровій економіці

Анотація. У статті розглянуто суть та походження інформаційного суспільства, наведено пропозиції розвитку інформаційного суспільства, досліджено вплив інформації на глобалізаційні процеси в цифровій економіці, встановлено взаємозв'язок між колективним розумом та еволюційними процесами.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, глобалізація, цифрова економіка, колективний розум.

The impact of information on globalization in the digital economy

Abstract. In the article the essence and provenance of the information society were considered, proposals for the development of the information society were offered, the impact of information on globalization processes in the digital economy were examined, the relationship between the collective mind and evolutionary processes were established.

Keywords: information, information society, globalization, digital economy, collective mind.

Сучасна епоха є епохою побудови інформаційного суспільства, в якому, на відміну від аграрного чи індустріального суспільства, за рахунок розвитку продуктивних сил більшість працездатного населення залучена до інформаційної сфери, що сприяє розвитку нових форм і методів досягнення країнами політичних, економічних та інших цілей на інформаційному рівні. Термін інформаційне суспільство, що позначав новий тип суспільства запропонував Умсао Тадао у 1961 р, який був одним з перших, хто передбачив культурну революцію завдяки зростаючому обміну інформацією.

Розробка Японією концепції інформаційного суспільства була обумовлена тим, що після поразки у Другій світовій війні її економіка була зруйнована. Очевидним було значне технічне відставання від провідних країн світу, тому було спрямовано курс на інформаційну модернізацію країни, враховуючи брак природних ресурсів. Складові інформаційного середовища: інформація; інформаційні ресурси; інформаційно-комунікаційні технології (інфраструктура); суб'єкти інформаційної взаємодії або впливу (люди, організації, системи).

Майбутнє - двокласове суспільство та "невідчутні" товари. В період пандемії особливо гостро відчувається нездатність адаптуватися деяких верств населення до дистанційного навчання, що призводить до того, що є люди, які будуть володіти унікальними знаннями за рахунок саморозвитку, а будуть ті, які навіть елементарні навички не отримають. Тому у подальшому буде чіткий перерозподіл на робітничий клас і менеджерів з унікальними знаннями. Що стосується "невідчутних" товарів, то тут варто сказати про надання якісних консультаційних послуг, спеціалістам для опанування яких знадобиться багато часу, особливо це стосується юридичних, медичних сфер.

Глобалізація, в якій розвивається інформаційне суспільство, - це не уніфікація (американізація), це і стан, і процес, і перспектива розвитку людського суспільства, з'єднання людськості у цілісному світі. Процес глобальних перетворень у масштабах сучасної цивілізації здійснюється на основі розвитку глобальних інформаційних ресурсів і засобів їх використання в усіх регіонах світу.

Суб'єктами економічних інтересів, які стоять за розвитком глобалізації, виступають корпорації. Причиною даної ситуації є зосередженість грошових активів у 2 % людей планети, тобто власників транснаціональних корпорацій, бюджети яких перевищують держбюджети деяких країн [2].

З урахуванням глобалізації, з'явився такий принцип як «золотий мільярд», який базується на перенесенні державами – лідерами об'єктів традиційної економіки з усіма супутніми їм проблемами, включаючи екологічні, на території слабо інформатизованих і неіндустріалізованих регіонів економічно відсталих країн. Дані рішення сприяють однобокому розвитку інформатизації в цих країнах, що негативно впливає на піднесення загальнокультурного рівня населення, використовуючи позитивні здобутки глобалізації.

Колективний Розум і пам'ять – єдина форма колективної власності, при використанні якої всіма членами суспільства відбувається тільки її нагромадження. Дуже добре сказав з цього приводу Б. Шоу: “якщо я візьму в тебе яблуко, то в нас і залишиться яблуко, якщо ж я візьму в тебе ідею, то в нас буде вже дві ідеї”. Суспільство, людство об'єктивно зацікавлене у тому, щоб якнайбільше таких "власників" експлуатували подібне колективне надбання. І не дай Боже, щоб ця колективна власність – мудрість і знання – була приватизована якоюсь кастою "жерців", як було у древньому Єгипті.

До останнього часу розвиток Колективного Інтелекту, як і всякий еволюційний процес, носив чисто стихійний характер і, зрозуміло, не був орієнтований на досягнення якої-небудь мети. І надалі суспільство буде розвиватися в силу загальних законів самоорганізації нашого світу, тому що людина не в змозі зробити цей процес керованим. Але таке твердження зовсім не означає, що він не здатен цілеспрямовано втручатися в процеси суспільного розвитку. Протягом усієї своєї історії люди установлювали визначені табу, затверджували закони, у суспільстві виникали ті чи інші моральні принципи, що істотно змінювали характер історичного процесу. Це не робило розвиток людства керованим, але додавало йому спрямованості, ніби обмежувало ріку еволюції визначеними берегами. У процесі розвитку продуктивних сил і могутності цивілізації зростає і спрямовуюча роль людського інтелекту, особливо у тих сферах діяльності, від яких у даних умовах найбільшою мірою залежить доля суспільства. Оскільки без Колективного Інтелекту не може виникнути ніяка організуюча основа суспільства майбутнього, здатна сфокусувати творчі сили людства на забезпеченні його виживання, то організація Колективного Інтелекту зі стихійного процесу повинна перетворитися в процес, що спрямовується тими засобами, що вже є в арсеналі планетарного співтовариства. Організація Колективного Інтелекту перший крок на шляху до інформаційного суспільства. Без нього не виникнуть планетарне громадянське суспільство і ті його інститути, що зможуть затвердити в діях і свідомості людей обмеження щодо стандартів поведінки, необхідні для майбутнього. У світі тривають процеси інтеграції, і робота з організації Колективного Інтелекту відповідає цим тенденціям [1].

Таким чином, Колективним Інтелектом є система, що об'єднує людей інформаційними зв'язками; система, завдяки якій окремим особам стають доступні і загальні знання, і можливість (для конкретних "індивідуальних розумів") вносити вклад у загальне уявлення про навколишній світ. У результаті функціонування колективної інформаційної системи неминуче виникають загальні оцінки, що, у свою чергу, фокусує зусилля людей, об'єднує їхні дії, впливає на формування загальнолюдського менталітету та розвитку цифрової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Інформаційне Суспільство. Шлях України. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.a.kolodyuk.info/download/book.pdf>.
2. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України / [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – 197 с.

Гамова Ірина В'ячеславівна, кандидат економічних наук, доцент, Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, GamovaIryna@gmail.com.

Gamova Iryna, Ph.D., Associate Professor, Kyiv national university of trade and economics, GamovaIryna@gmail.com.